





## **Yükselme Dönemi Padişahları**

- *II. Mehmet (Fatih) (1451-1481)*
- *II. Bayezit (1481-1512)*
- *I. Selim (Yavuz) (1512-1520)*
- *I. Süleyman (Kanuni)(1520-1566)*
- *II. Selim (1566-1574)*
- *III. Murat (1574-1595)*

## **II. MEHMET(FATİH) DÖNEMİ (1451-1481)**

- *Babası II. Murat gibi iki kez tahtta geçmiştir.*



## **İstanbul'un Fethi (29 Mayıs 1453)**

### **Fethin Sebepleri:**

- *Bizans'ın Anadolu beyliklerini kışkırtması*
- *Bizans'ın Osmanlı şehzadelerini kışkırtması*
- *Anadolu ve Rumeli arasında toprak bütünlüğünü sağlama isteği*
- *İpek yolu ve boğazlara hakim olma düşüncesi*
- *Ortodoksların merkezi olması*
- *Hz. Peygamber'in hadisine nail olma isteği*
- *İstanbul'un önemli bir konumda olması*

### **Osmanlı'nın Hazırlıkları**

- *Bizans'a Karadeniz'den yardımları önlemek için Rumeli Hisarı (Boğazkesen) yaptırıldı.*
- *Silivri ve Vize kaleleri alındı.*
- *"Şahi" adı verilen toplar döktürüldü.*
- *400 Parçalık donanma oluşturuldu.*
- *Karamanoğulları ile antlaşma yapıldı.*
- *Tekerlekli kuleler inşa edildi.*

## **Bizans'ın hazırlıkları**

- *Surlar ve kaleler tamir edildi.*
- *Haliç'in ağız kalın zincirlerle kapatıldı.*
- *Grejuva (Rum Ateşi) denilen savaş malzemesi geliştirilmiştir.*
- *Avrupalı devletlerden yardım istendi.*
- *Katolik ve Ortodoks kiliseleri birleştirilmek istendi*

## **Fethin Dünya Tarihi Açısından Sonuçları:**

- *Bizans imparatorluğu yıkıldı.*
- *Ortodokslar himaye altına alındı. Amaç; Osmanlı hoş görüsünü göstermek, Hristiyan haçlı birliğini engellemek.*
- *Orta çağ kapanıp, Yeniçağ açılmıştır.*
- *Fetihten sonra İtalya'ya gidenler Rönesans'ı başlattı.*
- *Coğrafi keşiflerin başlamasına neden oldu*
- *Mutlak krallıkların güçlenmesine neden oldu.*

## **Fethin Türk Tarihi Açısından Sonuçları:**

- *II. Mehmet "**Fatih**" ünvanını almıştır.*
- *Osmanlı kuruluştan yükselme dönemine geçmiştir.*
- *Devletten imparatorluğa geçilmiştir.*
- *Osmanlı'nın İslam dünyasında saygınlığı arttı.*
- *İpek yolunun denetimi Osmanlı'ya geçmiştir.*
- *Başkent İstanbul olmuştur.*
- *II. Mehmet'in yayınladığı Amanname ile Ortodoks halkı üzerinde etkili olunmuştur.*



**HAP BİLGİ:** II. Mehmet; **Fatih**,  
**Kayser-i Rum**, **Sultan-ül Berreyn**  
**ve Bahreyn** gibi ünvanları  
kullanmıştır. Şiirlerinde ise “**AVNİ**”  
mahlasını kullanmıştır.

### **Anadolu Fetihleri**

Kronolojik şifremiz: **ASTKOM**

- **A**masra: Cenevizlilerden (1459)
- **S**inop: Candaroğullarından (1460)
- **T**rabzon: Pontus Rum devletinden (1461)
- **K**onya: Karamanoğullarından (1466)
- **O**tlukbeli Savaşında Akkoyunluları yenmiş ve Doğu Anadolu'da hakimiyet sağlanmıştır (1473)
- **M**emluklerle ilişkiler Hicaz su yolları nedeniyle bozulmuştur.

### **Batı Fetihleri**

- Belgrad hariç tüm Sırbistan (1459)
- Mora yarımadası (1460)
- Eflak (1462)
- Bosna – Hersek (1464)
- Boğdan (1476)
- Arnavutluk fethedilmiş (1479)
- Otranto





## Denizlerdeki Fetihler

- Bozcaada, Gökçeada, Limni, Midilli, Taşoz, Eğriboz, İmroz, Semadirek gibi Ege adaları alınmıştır (şifremiz: **TELSİM**).
- Mora ve Trabzon alınarak Bizans'ı tekrar canlandırma umutlarına son verildi.
- 1475 "te Kırım fethedilmiş ve **Karadeniz Türk gölü** olmuştur. (Karadeniz Türk gölü olma özelliğini 1774 Küçük Kaynarca antlaşmasıyla kaybetmiştir).
- Boğazlar ve eski ticaret yollarının Osmanlı hamiyetine geçmesiyle **Osmanlı – Venedik Savaşları** yaşanmış ve on altı yıl kadar sürmüştür. (1463 – 1479)



- *Osmanlı devleti bu savaşları kazanmış ancak; Venedik'i kendi tarafına çekerek Avrupa Hristiyan birliğini parçalamak, Akdeniz ticaretini canlı tutmak, Osmanlı mallarını Venedik eliyle Avrupa'da sattırmak gibi amaçlarla Venedik'e ticari ayrıcalıklar içeren kapitülasyonlar verilmiştir. **İstanbul antlaşması(1479)***

### **Venedik'e verilen bu kapitülasyonların özellikleri;**

- *Avrupalı bir devlete ayrıcalık verilmiştir.*
- *Venedik bayrağı çeken gemilere saldırılmayacaktır.*
- *Bu kapitülasyonlar tek taraflıdır. Osmanlı karşı taraftan aynı şekilde hak talebinde bulunmamıştır.*
- *Venedik **ilk defa Osmanlı başkentinde elçi bulundurma hakkı** elde eden Avrupa ülkesi olmuştur.*
- *Bu elçiye **Balyos** denilir ve Venedikli halkın davalarına bakar.*



**Fatih Dönemi Osmanlı Venedik Savaşları**





## **Dönemin Diğer Gelişmeleri**

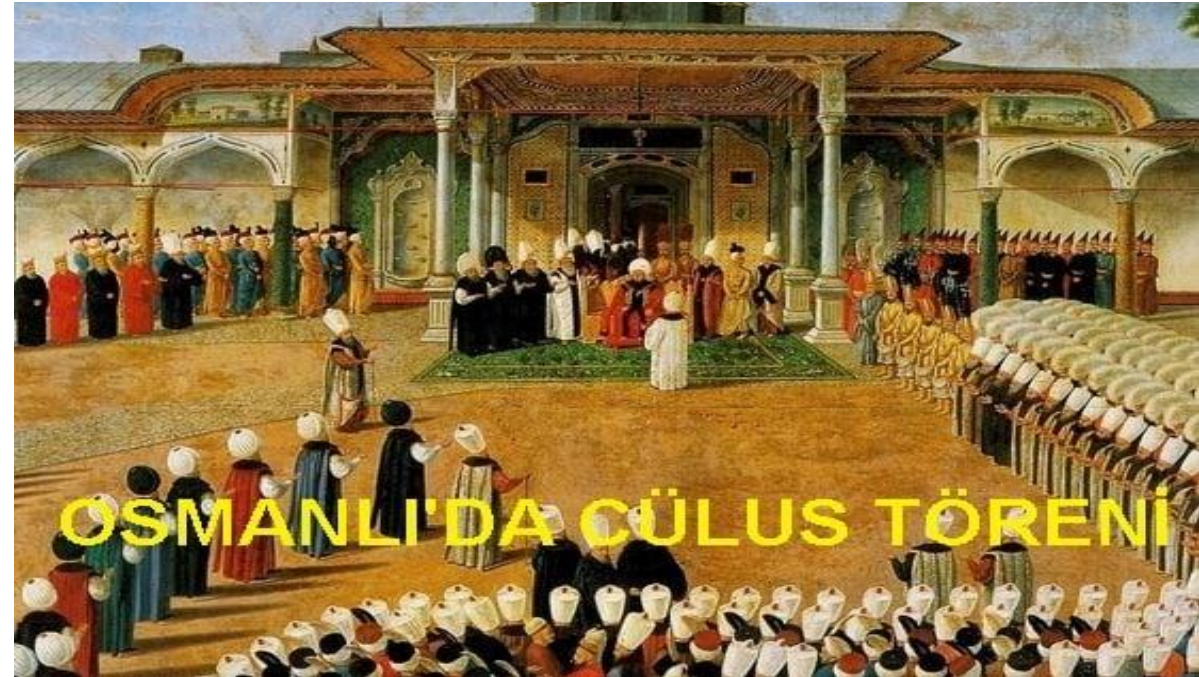
- *İstanbul alınmış ve başkent yapılmıştır.*
- *İstanbul'da Topkapı Sarayı (saray-ı cedide) inşa edilmiştir.*
- *Topkapı sarayına Osmanlı Devleti'nin en eski köşkü olan **Çinili Köşk** inşa edilmiştir. Arz odası kurulmuştur. Topkapı sarayına Enderun mektebi açılmıştır.*
- *İstanbul kuşatması için **Rumeli (Boğazkesen) Hisarı** yaptırılmıştır.*
- *Klasik Osmanlı mimarisi ortaya çıkmıştır. Ayasofya Camiye çevrilmiştir.*
- *İlk altın para bastırılmıştır.*
- *İstanbul'daki ilk medrese olan **Sahn-ı Seman Medresesi** açılmıştır. Üniversite tarzı olan bu medreselere orta öğretim öğrencisi yetiştirmek için ise **Tetimme Medreseleri** açılmıştır.*
- *Bürokrasi ve devlet işleyişi için Karamani Mehmet Paşa tarafından **Kanunname-i Ali Osman** hazırlanmıştır*





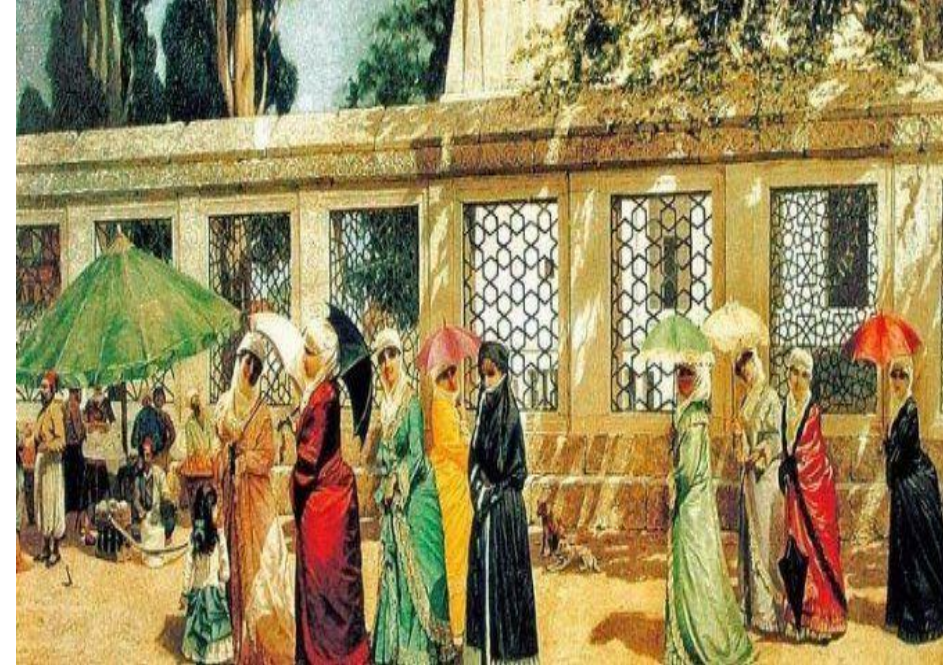
**HAP BİLGİ:** Kanunname-i Ali Osman ile yasallaşan uygulamalar;

- **Müsadere sistemi:** Devletin haksız mala mülke el koyması
- **Cülüs bahşişi:** Tahta çıkarken yenicelere dağıtılan bahşiş
- **Sancak sistemi:** Şehzadelerin tecrübe kazandıran eğitim
- **Kardeş katli:** merkezi otoriteyi güçlendirmek





- Osmanlı'da portresini yaptıran ilk padişah'tır. (İtalyan Ressam Bellini)
- Sinan beyi resim sanatı öğrenmesi için İtalya'ya göndermiştir." **Gül Koklayan Fatih**" portresi çizmiştir.
- Fatih döneminin son seferi Otranto (İtalya) seferidir.
- Divan başkanlığı sadrazama bırakılmıştır (merkezi otoriteyi güçlendirmek).
- Kadın haklarını savunan ilk belge olan **Zevce-i Taaluk** hazırlandı.
- İlk kadın sığınma evi olan **İhsaniye** açılmıştır.
- Ali Kuşçu İstanbul'a getirilmiştir.
- Bu dönemde tıp alanında Sabuncuoğlu Şerafettin, Altunizade ve Akşemsettin önemli çalışmalar yapmıştır.
- "**Cerrahiyet'ül Haniye ve Mücerrebname**" adlı eserler Sabuncuoğlu Şerafettin'e aittir.





## II. BAYEZİT DÖNEMİ (1481-1512)

- **"Sofu" ve "Adni" mahlasını kullanmıştır.**
- **Yeniçerilerin tahttan indirdiği ilk Osmanlı padişahıdır.**
- **Oğlu Şehzade Selim'i Karıştıran Savaşında mağlup etmiştir.**
- **Kardeşi Cem ile taht mücadelesine girmiştir.**
- **Bu olay sonucu Cem Sultan, önce Karamanoğullarına; sonra Memlüklere, Rodos şövalyelerine ve en son ise Papa'ya sığınmıştır. Cem Sultan olayı bir iç sorunken dış sorun haline gelmiştir.**
- **Cem'in Karamanoğullarına sığınmasından dolayı Karamanoğulları Beyliği'ne kesin olarak son verilmiştir.**
- **Antalya civarında çıkan şii nitelikli Şahkulu İsyanı güçlükle bastırılmıştır.**





- Memlüklerle yapılan **Ağa Çayırı Savaşında** netice alınamamıştır. Bu savaşta masraflardan dolayı ilk kez **avarız vergisi** (İmdad-ı Seferiye) toplanmıştır.
- **Kili ve Akkerman Kaleleri** alınarak Boğdan'ın fethi tamamlanmış, Kırım ile kara bağlantısı sağlanmıştır.
- Venedik ile yapılan mücadeleler sonucunda **Modon, Koron, Navarin** Kaleleri alınmıştır.
- İspanya'daki Müslüman ve Yahudilere yardım için Kemal Reis gönderilmiştir (**Sefared Yahudileri**).





- Edirne'de müzikli tedavi yapan darüşşifa açılmıştır (**Bayezit Külliyesi**).
- **Yükselme** dönemi içinde **duraklama** dönemidir. **İdris-i Bitlisi** saray tarihçiliği makamına getirilmiş, "**HEŞT BEHİŞT**" (Sekiz Cennet) adlı eserinde Osmanlı'nın ilk sekiz padişahını anlatmıştır.





## I. SELİM (YAVUZ) (1512-1520)

- Yeniçeri desteğiyle tahta geçen ilk Osmanlı padişahıdır.
- Sekiz yıla Seksen yıllık iş sığdırdı diye bilinir.
- Osmanlı hazinesinde mührü bulunmaktadır.
- Muhyiddin Arabi'nin kayıp mezarını bulmuştur.
- Kardeş katlini uygulamıştır.
- **1514 Çaldıran Savaşını** Safeviler'e karşı kazanmış ve şiiiliği önemiştir. Bu savaştan sonra Doğu Anadolu Osmanlı hakimiyetine alınmış, Bursa-Tebriz İpek Yolunun kontrolü sağlanmıştır.
- **1515 Turnadağ Savaşı** ile Maraş topraklarında bulunan Dulkadiroğullarına son vermiştir. Böylece Osmanlı da **ikinci kez ve kesin** olarak Anadolu Türk siyasi birliği sağlanmış oldu





## Mısır Seferi(1516-1517)

### Sebepleri

- Fatih'ten itibaren devam eden Hicaz su yollarının bakımı sorunu
- Baharat Yolu'na hakim olmak
- Türk İslam dünyasının tek lideri olmak
- Memlüklerin Ramazanoğulları ve Dulkadiroğulları topraklarına göz dikmesi.

### Sonuçları:

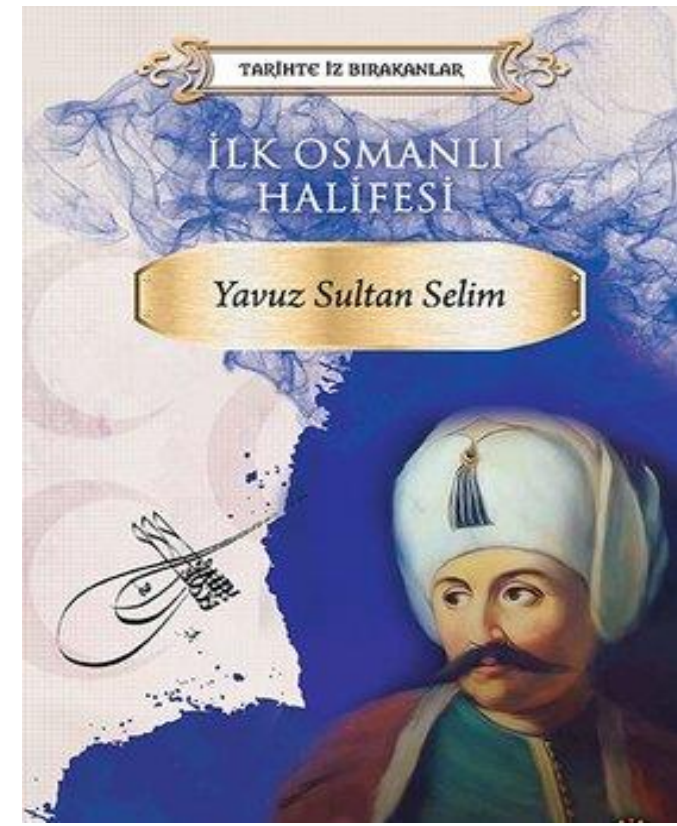
- 1516 Mercidabık Savaşı ve 1517 Ridaniye Savaşı ile Memlûklü Devleti'ne son verildi.
- Kutsal topraklar; Suriye, Filistin, Lübnan, Mısır ve Hicaz bölgeleri Osmanlı Devleti'ne katıldı.
- Baharat Yolu Osmanlı denetimine girdi.



Yavuz Dönemi Osmanlı Sınırlarını Gösteren Harita



- Halifelik Osmanlı'ya geçti. İlk Osmanlı halifesi Yavuz Sultan Selim oldu. Saltanat makamı içerisinde halifeliği kullanan **tek Türk İslam devleti Osmanlı Devleti'dir.**
- Osmanlı Devleti İslam dünyasının lideri oldu.
- Kutsal emanetler İstanbul'a getirildi.
- Venedik Kıbrıs Adası için Memlükler'e ödediği vergiyi bundan sonrası için Osmanlı'ya ödemeye başladı.
- Yavuz Sultan Selim'e "**Hadimü'l Haremeyni's Şerefeyn**" (Mekke ve Medinenin hizmetkârı) unvanı verilmiştir.



**HAP BİLGİ:** Yavuz Sultan Selim döneminde Tokat civarında çıkan **Bozoklu Şeyh Celal İsyanı** bastırılmıştır. Bu isyandan sonra 17. yüzyılda Anadolu'da çıkan bütün isyanlara **CELALİ İSYANLARI** denilmiştir.





## I. SÜLEYMAN(KANUNİ) DÖNEMİ(1520-1566)

- En uzun süre tahta kalan padişah (46 yıl)
- Babasından dolu hazine, güçlü ordu ve tecrübeli devlet adamları kalmıştır.
- Tek şehzade olduğu için taht kavgası ve kardeş katli yaşamamıştır.
- “**Muhibbi**” mahlasıyla şiirler yazmıştır.
- Osmanlı devletinin en parlak dönemi.
- “**Büyük Sultan ve Muhteşem Süleyman**” adıyla bilinir.
- Tahta ilk geçtiğinde iç isyanlarla uğraşmıştır.
  - ⇒ **Canberdi Gazali**: Memlük devletini yeniden kurmak
  - ⇒ **Ahmet Paşa**: Sadrazam olamadığı için Mısırda isyan çıkardı.
  - ⇒ **Kalenderoğlu**: Sosyo-ekonomik içerikli bir isyandır.
  - ⇒ **Baba Zünnun**: Sosyo-ekonomik içerikli bir isyandır.





- 1521 Belgrad fethi ile Orta Avrupa fetihleri için askeri bir üs elde edildi.
- 1522'de Rodos Sen Jean şövalyelerinden alınmış, Ege Türk Gölü haline getirilmiştir.
- 1526 **Mohaç Meydan Savaşı** ile Macaristan alındı. ( Türk tarihinin en kısa süren meydan savaşıdır.(2 saat)
- 1529 Avusturya'nın Budin'e saldırması üzerine kuşatılmış ancak kuşatma başarısız olmuştur. Başarısızlık sebepleri; kış şartları, Viyana'nın savunmasının güçlü olması, erzak yetersizliği, büyük topların getirilmemesidir.
- 1532 Almanya Seferi düzenlendi. Avusturya'nın (NEMÇE) barış istemesine üzerine **İstanbul (İbrahim Paşa) Antlaşması** imzalanmıştır (1533) (Avusturya ile ilk antlaşma)





**Bu antlaşmaya göre;** Avusturya arşidükü Osmanlı sadrazamına denk sayılacak, Avusturya yıllık vergi ödeyecek, Avusturya Macaristan'ın iç işlerine karışmamayı kabul etmiştir.

- 1533'te Cezayir Osmanlı topraklarına katılınca **Barbaros Hayrettin Paşa (Kızıl Sakal)** Osmanlı hizmetine girmiştir.
- 1535'te Fransa'ya ilk kez kapitülasyon verilmiştir. Bu kapitülasyonların temel amacı; haçlı Hristiyan birliğini bozmak ve Akdeniz ticaretini canlandırmaktır.
- 1538 'de Barbaros Hayrettin Paşa komutasındaki Osmanlı donanması Haçlıları **Preveze Deniz Savaşı** ile mağlup etmiştir. Böylece **Akdeniz Türk Gölü** haline gelmiştir.





- 1538-1553 arasında Hindistan Gücerat Krallığının yardım istemesi, Coğrafi keşiflerin olumsuz etkisini azaltmak, Akdeniz baharat yolu ticaretini canlandırmak amacıyla **Hint Deniz Seferleri** düzenlenmiştir.
- Bu seferler Osmanlı gemilerinin okyanusa dayanıklı olmaması, seferlerin yardım amaçlı olması, Hintli Müslümanlarının Osmanlı'ya yardım etmemesi gibi nedenlerden dolayı başarısız olmuştur. Arap Yarımadası kontrol altına alınmasına rağmen Hint deniz yoluna Osmanlı hakim olamamıştır.
- 1551'de Turgut Reis **Trablusgarp'ı** fethetmiştir.

## Hint Deniz Seferleri dört kez düzenlendi.

1. **Sefer:** Hadım Süleyman Paşa
2. **Sefer:** Piri Reis (Kitab-ı Bahriye)
3. **Sefer:** Murat Reis
4. **Sefer:** Seydi Ali Reis (Miratü'l Memalik)





- 1555'te İran üzerine yapılan seferler sonucunda İran (**ACEM**) **Amasya Antlaşması** imzalanmıştır. Bu antlaşma İran ile imzalanan ilk antlaşmadır.
- 1560 **Cerbe Deniz Savaşı'nda** Piyale Paşa Haçlıları mağlup ederek Cerbe Adasını almıştır.
- 1565 Malta Adası kuşatıldı ancak alınamadı.
- 1566 Zigetvar Seferi Kanuni'nin son seferidir. Bu sefer sırasında hayatını kaybetmiştir.





## **SOKULLU DÖNEMİ (1564-1579)**

- *Enderundan yetişen bir devşirme olan Sokullu Mehmet Paşa Kanuni, II. Selim ve III. Murat dönemlerinde sadrazamlık yapmıştır.*
- *Bu dönemde Sakız Adası alındı (1568).*
- *Yemen Osmanlıya bağlandı.*
- *Kıbrıs Adası Venediklerden alındı (1570).*
- *İnebahtı Deniz Savaşı'nda Osmanlı donanması yakıldı (1571)*
- *1574'de Tunus Osmanlı topraklarına katıldı*
- *1578 Vadiü's-Seyl Savaşı ile Fas'ın alınmasıyla Kuzey Afrika'nın fethi tamamlandı.*
- *Don-Volga, Süveyş ve Marmara kanal projeleri hazırlandı fakat hayata geçirilemedi.*
- *Sokullu'nun ölümüyle Osmanlı Yükselme Dönemi son bulmuş Duraklama Dönemi başlamıştır.*





## Süveyş Kanalı Projesi

- Akdeniz ve Kızıldeniz'i birleştirmek ve böylece Baharat Yolunu canlandırmak, Müslümanlar üzerindeki Portekiz baskısını kırmaktır.
- Proje 1869 "da Fransa tarafından gerçekleştirilmiştir.

## Don-Volga Kanal Projesi

- Don ve Volga nehirleri aracılığıyla Karadeniz hazar bağlantısını kurarak, Rusya üzerinde baskı kurmak, Orta Asya Türklerine yardım götürmek, İran savaşlarında donanmadan da yaralanmak amaçlanmıştır.
- Proje 1952'de Rusya tarafından gerçekleştirilmiştir.

## Karadeniz-Marmara Projesi

- Marmara Denizini İznik Gölü ve Sakarya Irmağı aracılığıyla Karadeniz'e bağlayarak İstanbul Boğazının yükünü hafifletmektir.

